

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM**

NGUYỄN KÔNG TRÌNH

**ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG VÀ NGHIÊN CỨU ĐỀ XUẤT
MỘT SỐ GIẢI PHÁP NHẪM HOÀN THIỆN VIỆC XỬ LÝ
VI PHẠM HÀNH CHÍNH TRONG LĨNH VỰC ĐẤT ĐAI
TẠI TỈNH VĨNH PHÚC**

Chuyên ngành : Quản lý đất đai

Mã số : 60.85.01.03

LUẬN VĂN THẠC SĨ KHOA HỌC NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: TS. Hoàng Văn Hùng

Thái Nguyên, năm 2014

LỜI CAM ĐOAN

- Tôi xin cam đoan rằng, số liệu và kết quả nghiên cứu trong luận văn là trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ một học vị nào.

- Tôi xin cam đoan rằng, mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện luận văn đã được cảm ơn và các thông tin trích dẫn trong luận văn đều được chỉ rõ nguồn gốc.

Tác giả luận văn

Nguyễn Kông Trình

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện việc nghiên cứu đề tài, tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ nhiệt tình, sự đóng góp quý báu của nhiều cá nhân và tập thể đã tạo điều kiện thuận lợi để tôi hoàn thành luận văn này.

Lời đầu tiên, tôi xin chân thành cảm ơn TS Hoàng Văn Hùng - Trưởng Khoa TN&MT, Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên đã trực tiếp hướng dẫn tôi trong suốt thời gian tôi nghiên cứu, thực hiện đề tài.

Tôi xin cảm ơn sự góp ý chân thành của các Thầy, Cô giáo đang công tác tại Khoa Tài nguyên và Môi trường - Phòng Quản lý đào tạo sau Đại học, Trường Đại học Nông lâm Thái Nguyên đã tạo điều kiện cho tôi thực hiện đề tài.

Tôi xin chân thành cảm ơn Ban lãnh đạo Sở TN&MT tỉnh Vĩnh Phúc, Phòng TN&MT các huyện, thành, thị trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc đã tạo điều kiện giúp đỡ tôi trong thời gian nghiên cứu thực hiện luận văn tại địa phương.

Tôi xin cảm ơn tới gia đình, những người thân, đồng nghiệp và bạn bè đã giúp đỡ tôi trong quá trình thực hiện đề tài.

Một lần nữa tôi xin trân trọng cảm ơn !

Tác giả luận văn

Nguyễn Kông Trình

MỤC LỤC

MỞ ĐẦU	1
1. Đặt vấn đề	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
2.1. Mục tiêu tổng quát	2
2.2. Mục tiêu cụ thể.....	2
2.3. Yêu cầu.....	2
3. Ý nghĩa khoa học và thực tiễn của đề tài	3
3.1. Ý nghĩa khoa học	3
3.2. Ý nghĩa thực tiễn.....	3
Chương 1: TỔNG QUAN VỀ VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU.....	4
1.1. Cơ sở khoa học của đề tài	4
1.1.1. Cơ sở lý luận của đề tài.....	4
1.1.2. Cơ sở pháp lý của đề tài.....	4
1.2. Khái quát về vi phạm hành chính trong lĩnh vực đất đai.....	5
1.2.1. Khái niệm VPHC trong lĩnh vực đất đai.....	5
1.2.2. Phân loại VPHC trong lĩnh vực đất đai	7
1.2.3. Các hành vi VPHC trong lĩnh vực đất đai	9
1.3. Khái quát pháp luật về xử lý VPHC trong lĩnh vực đất đai hiện hành	16
1.3.1. Khái quát xử lý VPHC trong lĩnh vực đất đai	16
1.3.2. Chủ thể VPHC trong lĩnh vực đất đai.....	18
1.3.3. Nguyên tắc xử phạt VPHC trong lĩnh vực đất đai.....	19
1.3.4. Thời hiệu xử phạt VPHC trong lĩnh vực đất đai.....	20
1.3.5. Hình thức xử phạt VPHC trong lĩnh vực đất đai	21
1.3.6. Mức xử phạt VPHC trong lĩnh vực đất đai.....	24
1.3.7. Thẩm quyền xử lý VPHC trong lĩnh vực đất đai.....	30
1.3.8. Thủ tục xử lý VPHC trong lĩnh vực đất đai.....	33
1.3.9. Vai trò của pháp luật xử lý VPHC trong lĩnh vực đất đai	34

1.4. Các nghiên cứu trong nước liên quan đến hệ thống văn bản pháp luật xử lý VPHC về đất đai	34
1.4.1. Thời kỳ từ năm 1945 đến trước năm 1980	34
1.4.2. Thời kỳ từ năm 1980 đến năm 1993	36
1.4.3. Thời kỳ từ năm 1993 đến năm 2003	37
1.4.4. Thời kỳ từ năm 2003 đến nay	38
Chương 2: ĐỊA ĐIỂM, ĐỐI TƯỢNG, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	40
2.1. Địa điểm và thời gian nghiên cứu	40
2.1.1. Địa điểm nghiên cứu	40
2.1.2. Thời gian nghiên cứu	40
2.2. Đối tượng nghiên cứu	40
2.3. Nội dung nghiên cứu	40
2.4. Phương pháp nghiên cứu.....	41
2.4.1. Phương pháp điều tra cơ bản	41
2.4.2. Phương pháp tổng hợp, thống kê, phân tích số liệu điều tra	42
2.4.3. Phương pháp đánh giá, đối chiếu, so sánh, diễn giải.....	42
2.4.4. Phương pháp tham khảo, kế thừa các tài liệu liên quan đến đề tài	42
2.4.5. Phương pháp tổng hợp, quy nạp	42
2.4.6. Phương pháp chuyên gia.....	42
Chương 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU.....	43
3.1. Khái quát về điều kiện tự nhiên, kinh tế- xã hội ảnh hưởng tới đề tài nghiên cứu	43
3.1.1. Điều kiện tự nhiên, tài nguyên và cảnh quan môi trường.....	43
3.1.2. Thực trạng phát triển kinh tế - xã hội	47
3.1.3. Dân số, lao động.....	50
3.2. Đánh giá thực trạng về tình hình VPHC trong lĩnh vực đất đai tại tỉnh Vĩnh Phúc.....	52
3.2.1. Đánh giá thực trạng VPHC trong việc SDD của hộ gia đình cá nhân theo đơn vị hành chính cấp huyện.....	52

3.2.2. Đánh giá thực trạng VPHC trong việc SDD của hộ gia đình, cá nhân theo hình thức vi phạm.....	55
3.3. Đánh giá kết quả xử lý VPHC trong lĩnh vực đất đai trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc.....	57
3.3.1. Đánh giá kết quả xử lý VPHC trong việc SDD của hộ gia đình cá nhân theo đơn vị hành chính cấp huyện.....	57
3.3.2. Đánh giá kết quả xử lý VPHC trong việc SDD của hộ gia đình cá nhân theo hình thức vi phạm.....	59
3.3.3. Đánh giá kết quả xử lý VPHC trong việc SDD của hộ gia đình cá nhân theo hình thức xử lý	61
3.3.4. Đánh giá sự hiểu biết của hộ gia đình, cá nhân về vi phạm hành chính và xử lý vi phạm hành chính trong sử dụng đất theo vùng.....	62
3.4. Đề xuất một số giải pháp nhằm hoàn thiện việc xử lý vi phạm hành chính trong lĩnh vực đất đai tại tỉnh Vĩnh Phúc	65
3.4.1. Đề xuất một số nội dung nhằm hoàn thiện pháp luật đất đai.....	65
3.4.2. Hoàn thiện việc xử lý VPHC trong lĩnh vực đất đai.....	66
3.4.3. Một số giải pháp nhằm bảo đảm việc xử lý VPHC trong lĩnh vực đất đai	66
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	68
1. Kết luận	68
2. Kiến nghị.....	68
TÀI LIỆU THAM KHẢO	70

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

Ký hiệu	Chú giải
LĐĐ	: Luật Đất đai
VPHC	: Vi phạm hành chính
TNMT	: Tài nguyên và môi trường
UBND	: Ủy ban nhân dân
SDD	: Sử dụng đất
TP	: Thành phố
TX	: Thị xã
STT	: Số thứ tự

DANH MỤC CÁC BẢNG, BIỂU

Bảng 3.1: Chuyển dịch cơ cấu kinh tế giai đoạn 2001- 2010.....	48
Bảng 3.2: Một số chỉ tiêu tăng trưởng kinh tế giai đoạn 2001- 2010.....	49
Bảng 3.3: Thống kê các trường hợp VPHC của hộ gia đình, cá nhân trong việc SDD theo đơn vị hành chính từ 2003 đến nay	52
Bảng 3.4: Thống kê các trường hợp VPHC của hộ gia đình, cá nhân trong việc SDD theo vùng từ năm 2003 đến nay	53
Bảng 3.5: Thống kê các trường hợp VPHC trong việc SDD của hộ gia đình, cá nhân theo hình thức vi phạm từ năm 2003 đến nay	55
Bảng 3.6: Thống kê kết quả xử lý VPHC trong việc SDD của hộ gia đình cá nhân theo đơn vị hành chính cấp huyện từ năm 2003 đến nay	57
Bảng 3.7: Thống kê kết quả xử lý VPHC trong việc SDD của hộ gia đình, cá nhân theo vùng từ năm 2003 đến nay.....	58
Bảng 3.8: Thống kê kết quả xử lý VPHC trong việc SDD của hộ gia đình cá nhân theo hình thức vi phạm từ năm 2003 đến nay	59
Bảng 3.9: Thống kê kết quả xử lý VPHC trong việc SDD của hộ gia đình cá nhân theo hình thức xử lý	61
Bảng 3.10: Đánh giá sự nhận biết của người dân về tình trạng xảy ra VPHC trong SDD tại địa phương	62
Bảng 3.11: Đánh giá sự nhận biết của người dân về việc xử lý VPHC trong SDD tại địa phương	63
Bảng 3.12: Đánh giá sự hiểu biết của người dân về một số hành vi vi phạm, hình thức xử lý và thẩm quyền xử lý VPHC trong SDD	64

DANH MỤC CÁC HÌNH

Hình 3.1 Bản đồ hành chính tỉnh Vĩnh Phúc	43
Hình 3.2. Cơ cấu SDD của tỉnh Vĩnh Phúc năm 2012.....	46
Hình 3.3. Số các trường hợp vi phạm theo vùng	54
Hình 3.4. Diện tích đất vi phạm theo vùng	54
Hình 3.5. Số các trường hợp vi phạm theo hình thức vi phạm.....	56
Hình 3.6. Diện tích đất vi phạm theo hình thức vi phạm.....	56
Hình 3.7. Số trường hợp vi phạm theo vùng.....	58
Hình 3.8. Diện tích đất vi phạm đã xử lý theo vùng	59
Hình 3.9. Số trường hợp đã xử lý vi phạm theo hình thức xử lý.....	60
Hình 3.10. Diện tích đất vi phạm đã xử lý theo hình thức vi phạm.....	60

MỞ ĐẦU

1. Đặt vấn đề

Đất đai là tài nguyên quốc gia vô cùng quý giá; là tư liệu sản xuất đặc biệt trong sản xuất nông nghiệp, lâm nghiệp; là thành phần quan trọng hàng đầu của môi trường sống; là địa bàn phân bố các khu dân cư, xây dựng các cơ sở kinh tế, văn hóa, xã hội, an ninh và quốc phòng [28]. Đất đai là nguồn tài nguyên thiên nhiên có hạn về diện tích và số lượng; cố định về vị trí địa lý và không thể di dời được; đây chính là nguyên nhân chủ yếu tạo ra sự khác biệt về giá trị giữa các diện tích đất có vị trí địa lý khác nhau với các tài sản khác. Dưới góc độ chính trị pháp lý, đất đai là yếu tố cơ bản nhất của chủ quyền lãnh thổ quốc gia [17].

Chính sách đất đai luôn được coi là một trong những chính sách lớn của Đảng và Nhà nước. Hiến pháp năm 1980 đã xác lập chế độ sở hữu toàn dân về đất đai. Chế độ này được xác lập, duy trì, củng cố hoàn thiện qua các Luật Đất đai (LDD) năm 1987, LDD năm 1993 và LDD năm 2003. Đồng thời, Nhà nước ban hành hàng loạt các văn bản quy phạm pháp luật để điều chỉnh quan hệ pháp luật đất đai nhằm quản lý chặt chẽ, khai thác tiềm năng của đất đai một cách hợp lý và sử dụng có hiệu quả, triệt để tiết kiệm đất, ngăn ngừa và xử lý các vi phạm pháp luật về đất đai [17].

Thực tế nhiều năm qua cho thấy tình trạng vi phạm trong quản lý và SDD đai của các đối tượng xảy ra nhiều và phổ biến ở nhiều cấp, nhiều ngành; điều này thể hiện số lượng đơn khiếu nại, tố cáo về lĩnh vực đất đai hàng năm chiếm tỷ lệ cao (trên 80% tổng lượng đơn thư hàng năm của tỉnh Vĩnh Phúc) [38]. Xảy ra thực trạng trên có nhiều nguyên nhân, trong đó có nguyên nhân cơ bản là: các VPHC chưa được phát hiện kịp thời, đầy đủ và việc xử lý chưa nghiêm minh; việc chấp hành và thực thi các quyết định xử phạt VPHC chưa kiên quyết, triệt để; quy định của pháp luật đất đai về xử phạt